

NĂM MÃO & CÁC BIẾN CỐ LỊCH SỬ

Lê Quang Tiềm

Tết! Ngày lễ trọng đại nhất của quê hương Việt Nam, là ngày có ý nghĩa cao cả thiêng liêng đối với người Việt Nam chúng ta. Thuộc thành phần nào, tôn giáo nào, giàu nghèo, sang hèn, tất cả đều nao nức mỗi lần Tết đến.

Tết Âm Lịch tính ngày tháng theo mặt trăng. Cứ 4 năm lại có một năm nhuận. Trong năm nhuận, tháng 13 gọi là tháng nhuận. Âm lịch chia ra làm 12 con giáp là Tý, Sửu, Dần, Mão, Thìn, Ty, Ngọ, Mùi, Thân, Dậu, Tuất, Hợi.

Tết năm nay (1999) gọi là năm Kỷ Mão. Mồng Một Tết Nguyên Đán năm Kỷ Mão hay Kỷ Meo bắt đầu từ ngày thứ ba, 16 tháng Hai năm 1999.

Tết là ngày trọng đại, đầu năm mới, không khí tưng bừng, vui tươi hiện ra trên mặt mọi người, chứa đầy màu sắc dân tộc. Là dịp các ông, các bà, các cô, các cậu phổ trương áp quần sắc số.

Ngày Tết là ngày biểu lộ lòng tri ân đối với Trời, Đất, đối với Thượng Đế, đối với Tam Bảo (Phật, Pháp, Tăng) cùng Tổ Tiên, Ông Bà, Cha Mẹ. Do truyền thống và đạo giáo người Việt Nam chúng ta không bao giờ quên ơn cội rễ của mình cũng như người đã giúp mình. “Uống nước nhớ nguồn.”

Trong giờ phút thiêng liêng của đêm Giao Thừa, tất cả chúng ta trên một triệu đồng bào sống trên đất lưu vong và hơn 70 triệu đồng bào tại quê nhà, trang nghiêm kính cẩn đứng trước bàn thờ Trời, bàn thờ Phật, Thánh, Tổ Tiên, Ông Bà chân thành đánh lễ để tỏ lòng tri ân đối với các đấng tiền bối và nhờ ơn trên đã ban ơn cho chúng ta gặp nhiều hạnh phúc trong năm cũ cũng như bước qua năm mới.

Trong ba ngày Tết nào là bà con, cháu chất, dâu rể xa gần đến tụ họp về gia đình để thấp nền hương cúng vái ông bà, tổ tiên, mừng tuổi cha mẹ, lì xì tiền bạc để lấy hên. Trên bàn thờ hương khói nghi ngút, cành mai vàng rực rỡ trước sân hay chưng trong bình trên bàn giữa nhà. Trên bàn thờ có bình hoa cúc vàng, trái bưởi cùng cam quýt bánh trái. Một bữa cơm cúng ông bà rất thịnh

soạn nào thịt heo, gà, vịt. Thật là:

Thịt mỡ dưa hành câu đối đỏ

Nêu cao pháo nổ bánh chưng xanh.

Tiếp theo là các biến cố lịch sử đáng ghi nhớ trong các năm Mão tại quê nhà Việt Nam.

Năm Tân Mão (571)

Lý Phật Tử đời hậu Lý Nam Đế đem quân đánh Triệu Việt Vương, Triệu Việt

Vương thua chạy đến sông Đại Nha (nay thuộc tỉnh Nam Định) nhảy xuống sông tự tử. Người dân ở đây cảm nhớ Triệu Việt Vương mới lập đền thờ ở sông Đại Nha.

Năm Kỷ Mão (679)

Vua Cao Tông nhà Đường chia đất Cao Châu ra làm 12 châu, 59 huyện và đặt An Nam đô hộ phủ. Nước ta gọi là An Nam khởi đầu từ đây.

Năm Kỷ Mão (979)

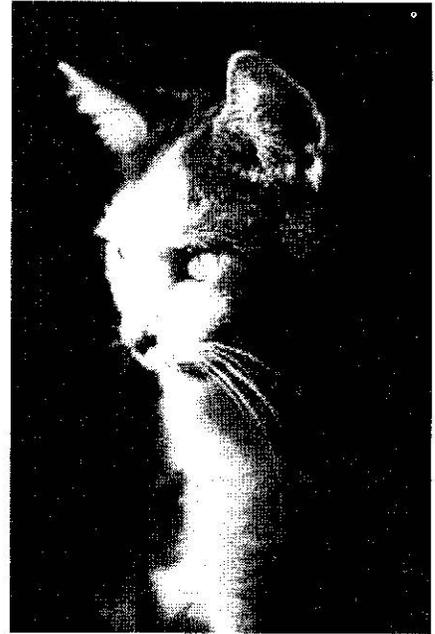
Vua Đinh Tiên Hoàng và người con trưởng là Nam Việt Vương Liễn bị tên Đỗ Thích giết chết. Tiên Hoàng làm vua được 12 năm, thọ 36 tuổi.

Năm Kỷ Mão (1039)

Vua Lý Thái Tông thân chinh đi đánh giặc Nùng bắt được Nùng Tôn Phúc và con là Nùng Trí Thông đem về kinh làm tội. Còn A Nùng và con là Nùng Trí Cao chạy thoát được.

Năm Ất Mão (1075)

Vua Lý Nhân Tông cho mở khoa thi tam trường để chọn người có văn học vào làm quan. Kỳ thi đầu tiên của nước ta chọn được 10 người. Thủ

khoa là Lê Văn Thịnh. Ông này về sau làm quan đến chức Thái Sử nhưng vì phản nghịch nên bị nhà vua đày lên Tam Nông, Phú Thọ.

Cùng năm Ất Mão, Lý Thường Kiệt đem quân sang đánh Khâm Châu và Liêm Châu (thuộc tỉnh Quảng Đông) bên Tàu.

Cùng năm Ất Mão, trước khi đánh nhà Tống, Lý Thường Kiệt đã đưa quân sang đánh Chiêm Thành, vẽ được bản đồ ba châu của Chế Củ đã nhường ngày trước rồi di dân sang ở.

Năm Đinh Mão (1087)

Vua nhà Tống phong cho vua Lý Nhân Tông là Nam Bình Vương.

Năm Quý Mão (1423)

Bình Định Vương Lê Lợi đem quân về đóng ở Lam Sơn sau khi sai sứ Lê Trâm đi xin hòa. Quân nhà Minh lúc bấy giờ thấy đánh không lợi cũng thuận cho hòa.

Năm Tân Mão (1591)

Trịnh Tùng đánh bại quân nhà Mạc, lấy được thành Thăng Long rồi về Thanh Hóa đem tin thắng trận cho vua Lê biết.

Năm Kỷ Mão (1699)

Vua nước Chân Lạp là Nặc Ông Thu đem quân chống với Chúa Nguyễn. Chúa sai quan tổng trấn Nguyễn Hữu Kính sang đánh. Quân ta sang đến thành Nam Vang, Nặc Ông Thu bỏ chạy.

Con Nặc Ông Thu là Nặc Ông Yem mở cửa thành ra đầu hàng. Sau Nặc Ông Thu cũng về hàng và xin theo lệ triều cống như cũ. Quân ta lại rút về.

Năm Ất Mão (1615)

Đời Chúa Sãi, một giáo sĩ tên là P. Busomi đến giảng đạo ở Việt Nam.

Năm Quý Mão (1663)

Chúa Trịnh Tác đuổi các giáo sĩ và cấm người mình theo đạo Gia tô.

Năm Tân Mão (1771)

Nguyễn Nhạc lập đồn trại ở đất Tây Sơn, chiêu nạp quân sĩ, dân chúng theo về càng ngày càng

đông. Thế Nguyễn Nhạc mỗi ngày một mạnh. Và lại, Nguyễn Nhạc là người có can đảm và lắm cơ trí. Một hôm định vào lấy thành Qui Nhơn bên lập mưu, ngòi vào trong cái cũi cho người đưa nộp. Quan tuần phủ ở đấy là Nguyễn Khắc Tuyên tưởng thật, cho đưa vào trong thành. Đến nửa đêm, Nguyễn Nhạc phá cũi ra, mở cửa thành cho quân mình vào đánh đuổi quan quân rồi giữ lấy thành Qui Nhơn làm bộ chỉ huy. Chẳng bao lâu từ đất Quảng Ngãi bấy giờ vào cho đến Bình Định đều thuộc về Tây Sơn cả.

Năm Quý Mão (1783)

Vua Tây Sơn là Nguyễn Nhạc sai Nguyễn Lữ và Nguyễn Huệ vào đánh Chúa Nguyễn. Nguyễn Vương rước vương mẫu và cung quyến ra đảo Phú Quốc. Nguyễn Vương có quen với một người nước Pháp làm giám mục đạo Gia tô, tên là Bá Đa Lộc (Pierre Pigneau de Behaine, évêque d'Adran) khi ấy ở đất Xiêm La, ngài bèn sai người đến bàn việc.

Giám mục Bá Đa Lộc nói nên sang cầu cứu nước Pháp, nhưng phải cho Hoàng Tử đi làm con tin thì mới được. Nguyễn Vương theo lời ấy, bèn giao Hoàng Tử Cảnh và cái quốc ấn cho Bá Đa Lộc và làm tờ quốc thư cho ông ấy được quyền tự tiện sang thương nghị với chính phủ Pháp để xin viện binh.

Năm Kỷ Mão (1879)

Một người Pháp tên Le Miyre de Vilero được bổ nhiệm làm toàn quyền dân sự đầu tiên tại Nam Kỳ.

Năm Tân Mão (1951)

- Ngày 13 tháng Giêng.

Tướng VC Võ Nguyên Giáp ra lệnh cho quân đội bao vây tỉnh Vĩnh Yên. Tướng De Lattre ra lệnh mở cuộc phản công bằng lực quân và không quân, nên lực lượng của Việt minh bị thiệt hại nặng.

- Ngày 17 tháng Giêng.

Võ Nguyên Giáp ra lệnh rút lui khỏi Vĩnh Yên sau khi bị tổn thất khoảng 6,000 binh sĩ và 500 bị bắt làm tù binh.

Năm Quý Mão (1963)

- Ngày 1 tháng Mười Một

Tổng Thống Ngô Đình Diệm và bào đệ là Ngô Đình Nhu bị sát hại.

- Ngày 22 tháng Mười Một

Tổng Thống Hoa Kỳ Kennedy bị ám sát chết tại Dallas thuộc tiểu bang Texas. Phó Tổng Thống Johnson tuyên thệ nhậm chức Tổng Thống Hoa Kỳ.

Năm Ất Mão (1975)

- Ngày 6 tháng Giêng

Tỉnh Phước Long bị chiếm, đây là lần đầu tiên, toàn thể một tỉnh của VNCH bị lọt vào tay cộng quân.

- Ngày 30 tháng Ba

Sau 32 giờ chống trả, Đà Nẵng bị tràn ngập và thất thủ.

- Ngày 1 tháng Tư

Thành phố Qui Nhơn bị địch chiếm đóng.

- Ngày 3 tháng Tư

Trong một cuộc họp báo, Tổng Thống Ford tuyên bố: “Chúng ta đang chứng kiến một thảm cảnh lớn lao của nhân loại với sự di tản bị thảm của nhân dân Việt Nam. Hoa Kỳ sẽ cố gắng làm đủ mọi cách để giúp đỡ những người đau khổ này.”

- Ngày 4 tháng Tư

Chiến dịch “Baby Lift” được thực hiện để di tản những trẻ em mồ côi ra khỏi Sài Gòn trên chiếc phi cơ khổng lồ C5. Nhưng vừa ra khỏi không phận Saigon, phi cơ bị trục trặc và bắt buộc phải quay về. Khi chỉ còn cách Tân Sơn Nhất khoảng 10 cây số phi cơ bắt buộc hạ cánh và đáp xuống một đồng ruộng bên bờ sông Saigon và phát nổ. Trong số 250 trẻ em di tản cùng với một số nhân viên cơ quan DAO đi hộ tống chỉ còn 175 người sống sót.

Cũng trong ngày, thành phố Dalat bị Cộng quân chiếm đóng.

- Ngày 21 tháng Tư

Tổng Thống Nguyễn Văn Thiệu xuất hiện trên màn ảnh truyền hình Việt Nam tuyên bố từ chức,

chuyển nhượng lại quyền hành cho Phó Tổng Thống Trần Văn Hương.

- Ngày 23 tháng Tư

Tổng Thống Ford tuyên bố tại New Orleans, trận chiến tại Việt Nam có thể coi như là chấm dứt.

- Ngày 28 tháng Tư

Tân Tổng Thống Dương Văn Minh làm lễ tuyên thệ nhậm chức, nhưng đã gặp phải khó khăn trong việc thành lập nội các.

- Ngày 29 tháng Tư

Một toán 70 trực thăng đã liên tiếp bay tới bay lui từ đất liền ra biển và đã di tản được cả thảy 1,373 người Mỹ và 5,955 người Việt. Trong khi đó một số đồng khác đã tự động dùng mọi phương cách để tới được nơi buồng neo của các chiến hạm Hoa Kỳ và đã được cứu vớt.

Sự hiện diện của Hoa Kỳ tại miền Nam Việt Nam được thật sự chấm dứt hồi 7g52 phút sáng, giờ địa phương.

- Ngày 30 tháng Tư

Hồi 12g15 trưa, một chiếc xe tăng Bắc Việt tiến vào dinh Độc Lập. Lá cờ vàng ba sọc đỏ của VNCH trên nóc dinh đã được hạ xuống để thay thế bằng lá cờ xanh và đỏ của Mặt Trận.

2g30 trưa, đài phát thanh loan báo lời kêu gọi của Tổng Thống Dương Văn Minh yêu cầu binh sĩ hai bên hãy buông súng để ông “trao quyền kiểm soát”. Tiếp theo sau là lời kêu gọi của Thủ Tướng Vũ Văn Mẫu yêu cầu dân chúng hãy hân hoan chào đón ngày hòa bình của dân tộc và các công chức trở về nhiệm sở để tiếp tục công việc. Đó là lời báo cuối cùng được phát ra từ đài truyền thanh Saigon và sau đó tất cả mọi tin tức đều được loan ra dưới danh nghĩa là đài phát thanh của giải phóng.

Than ôi! Biến cố lịch sử trong năm Ất Mão (1975) là biến cố vô cùng đau thương của đất nước Việt Nam.

Trước thềm năm mới Kỷ Mão, xin kính chúc tất cả đồng bào Việt Nam tại khắp năm châu được hưởng một năm mới vui tươi, bình an, thịnh vượng và hạnh phúc.

Trân trọng.